

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 6. oktobra 2015*

„Predhodno odločanje — Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah — Pristojnost in priznavanje ter izvrševanje sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo — Uredba (ES) št. 2201/2003 — Litispendenca — Člena 16 in 19(1) in (3) — Postopek za prenehanje življenjske skupnosti v prvi državi članici in postopek za razvezo zakonske zveze v drugi državi članici — Pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek — Pojem ‚ugotovljene‘ pristojnosti — Ustavitev prvega postopka in sprožitev novega postopka za razvezo zakonske zveze v prvi državi članici — Posledice — Časovna razlika v državah članicah — Učinki na postopek za sprožitev postopka pri sodišču“

V zadevi C-489/14,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo High Court of Justice (England & Wales), Family Division, (višje sodišče (Anglija in Wales), družinski oddelek, Združeno kraljestvo) z odločbo z dne 31. oktobra 2014, ki je prispela na Sodišče 4. novembra 2014, v postopku

A

proti

B,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi M. Ilešič, predsednik senata, A. Ó Caoimh, sodnik, C. Toader, sodnica, E. Jarašiūnas in C. G. Fernlund (poročevalec), sodnika,

generalni pravobranilec: P. Cruz Villalón,

sodni tajnik: I. Illéssy, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 1. junija 2015,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za A T. Amos, QC, in H. Clayton, barrister,

— za vlado Združenega kraljestva M. Holt, agent, skupaj z M. Gray, barrister,

— za Evropsko komisijo M. Wilderspin, agent,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 8. septembra 2015

* Jezik postopka: angleščina.

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 19(1) in (3) Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 243).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med gospo A in gospodom B glede razveze njune zakonske zveze.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba št. 2201/2003

- 3 Člen 3 Uredbe št. 2201/2003, naslovljen „Splošna pristojnost“, v odstavku 1 določa pravila o sodni pristojnosti, katerih uporaba je odvisna od kraja prebivališča enega ali obeh zakoncev, njunega državljanstva in v primeru Združenega kraljestva od skupnega „domicile“.
- 4 Člen 16 te uredbe, naslovljen „Začetek postopka“, določa:
„Šteje se, da je sodišče začelo postopek:
(a) v trenutku, ko je pisanje o začetku postopka ali enakovredno pisanje vloženo na sodišču, pod pogojem, da vlagatelj kasneje ni opustil dejanj, ki bi jih moral opraviti v zvezi z vročitvijo pisanja nasprotni stranki;
ali
(b) če je treba pisanje vročiti še pred vložitvijo na sodišče, v trenutku, ko ga prejme organ, ki je odgovoren za vročitev, pod pogojem da tožeča stranka pozneje ni opustila dejanj, ki bi jih morala opraviti v zvezi z vložitvijo pisanja na sodišče.“
- 5 Člen 19 iste uredbe, naslovljen „Litispendenca in sorodne pravde“, določa:
„1. Če pred sodišči različnih držav članic tečejo postopki v zvezi z razvezo, prenehanjem življenjske skupnosti ali razveljavitvijo zakonske zveze med istima strankama, sodišče, ki je drugo začelo postopek, po uradni dolžnosti prekine svoj postopek, vse dokler se ne ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek.
2. Če pred sodišči različnih držav članic tečejo postopki z istim zahtevkom v zvezi s starševsko odgovornostjo do istega otroka, sodišče, ki je drugo začelo postopek, po uradni dolžnosti prekine svoj postopek, vse dokler se ne ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek.
3. Ko se ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek, se sodišče, ki je drugo začelo postopek, izreče za nepristojno v korist prvega sodišča.“

V tem primeru lahko stranka, ki je začela postopek pred sodiščem, ki je drugo začelo postopek, začne ta postopek pred sodiščem, ki je prvo začelo postopek.“

Uredba (ES) št. 44/2001

6 Uredba Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42) je bila razveljavljena z Uredbo (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL L 351, str. 1).

7 Člen 27 Uredbe št. 44/2001 v oddelku 9, naslovljenem „Litispendenca in sorodne pravde“, njenega poglavja II je določal:

„1. Če pred sodišči različnih držav članic tečejo postopki z istim zahtevkom med istima strankama, vsa sodišča razen tistega, ki je prvo začelo postopek, po uradni dolžnosti prekinejo postopke, vse dokler se ne ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek.

2. Ko se ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek, se vsa sodišča razen tistega, ki je prvo začelo postopek, izrečejo za nepristojna v korist tega sodišča.“

Bruseljska konvencija

8 Uredba št. 44/2001 je v odnosih med državami članicami nadomestila Konvencijo z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1972, L 299, str. 32), kakor je bila spremenjena z zaporednimi konvencijami o pristopu novih držav članic k tej konvenciji (v nadaljevanju: Bruseljska konvencija).

9 Člen 21 Bruseljske konvencije, ki je bil v oddelku 8, naslovljenem „Litispendenca in sorodne pravde“, naslova II, je določal:

„Če pred sodišči različnih držav pogodbenic tečejo postopki z istim zahtevkom med istima strankama, vsa sodišča razen tistega, ki je prvo začelo postopek, po uradni dolžnosti prekinejo postopke, vse dokler se ne ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek.

Ko se ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek, se vsa sodišča razen tistega, ki je prvo začelo postopek, izrečejo za nepristojna v korist tega sodišča.“

Francosko pravo

10 Člen 1111 zakonika o civilnem postopku določa:

„Kadar sodišče po zaslišanju obeh zakoncev o razlogih za prenehanje zakonske zveze ugotovi, da vlagatelj vztraja pri zahtevku, izda sklep, s katerim lahko stranki napoti na ponovni poskus sprave v skladu s členom 252-2 civilnega zakonika ali pa zakoncema takoj dovoli, da začneta postopek za razvezo zakonske zveze.

V obeh primerih lahko odredičasne ukrepe iz členov od 254 do 257 civilnega zakonika.

Kadar sodišče dovoli začetek postopka, navede v sklepu roke, določene v členu 1113 tega zakonika.“

11 Člen 1113 zakonika o civilnem postopku določa:

„Le zakonec, ki je vložil začetno vlogo, lahko v treh mesecih po izdaji sklepa vloži predlog za razvezo zakonske zveze.

Če zakonca dosežeta spravo ali če se postopek ni začel v 30 mesecih od izdaje sklepa, prenehajo veljati vse njegove določbe, vključno z dovoljenjem za začetek postopka.“

12 Člen 1129 istega zakonika določa, da se „za postopek za prenehanje življenjske skupnosti [...] smiselno uporabljajo določbe o postopku za razvezo zakonske zveze.“

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

13 Gospa A in gospod B, francoska državljana, sta se poročila v Franciji 27. februarja 1997, potem ko sta po francoskem pravu sklenila predporočno pogodbo o režimu ločenega premoženja zakoncev. Leta 2000 sta se nastanila v Združenem kraljestvu. Leta 1999 sta se jima rodila dvojčka, tretji otrok pa leta 2001. Družina je prebivala v Združenem kraljestvu do junija 2010, nato pa sta zakonca po tem, ko je gospod B zapustil skupno bivališče, živela ločeno.

14 Gospod B je 30. marca 2011 pri oddelku za družinske zadeve tribunal de grande instance de Nanterre (Francija) vložil tožbo za prenehanje življenjske skupnosti.

15 Gospa A je 19. maja 2011 v odgovor na postopek, ki ga je začel njen mož, pri agenciji za pomoč otrokom (Child Support Agency) vložila zahtevek za preživnino za otroke, ki jih vzdržuje, nato pa je 24. maja 2011 na sodišču Združenega kraljestva vložila tudi zahtevek za razvezo zakonske zveze in ločen zahtevek za preživnino.

16 Vendar se je High Court of Justice (England & Wales), Family Division, (višje sodišče (Anglija in Wales), družinski oddelek) 7. novembra 2012 s soglasjem gospe A na podlagi člena 19 Uredbe št. 2201/2003 izreklo za nepristojno za obravnavanje zahtevka za razvezo zakonske zveze.

17 Oddelek za družinske zadeve tribunal de grande instance de Nanterre je 15. decembra 2011 izdal sklep o neuspelem poskusu sprave in odločil, da je treba vprašanja v zvezi z otroki, vključno z zahtevki glede obveznosti preživnine zanje, obravnavati v Združenem kraljestvu, da pa so francoska sodišča pristojna za sprejetje nekaterih začasnih ukrepov. Gospodu B je odredil, naj gospe A plača 5 000 EUR preživnine na mesec. Pritožbeno sodišče v Versaillesu (Francija) je 22. novembra 2012 v pritožbenem postopku ta sklep potrdilo.

18 Predložitveno sodišče poudarja, da so določbe sklepa o neuspelem poskusu sprave, ki ga je izdalo francosko sodišče, prenehale veljati 16. junija 2014 ob polnoči, ker v 30 mesecih od sprejetja navedenega sklepa ni bila vložena tožba.

19 Gospod B je 17. decembra 2012 vložil tožbo za razvezo zakonske zveze na francoskem sodišču. Vendar je bilo 11. julija 2013 ugotovljeno, da ta zahtevek ni veljaven, ker z njim ni mogoče uspeti, saj je že potekal postopek za prenehanje življenjske skupnosti.

20 Gospa A je 13. junija 2014 pri sodišču Združenega kraljestva vložila nov zahtevek za razvezo zakonske zveze. Predložitveno sodišče poudarja, da je gospa A neuspešno poskušala doseči, da bi ta zahtevek začel učinkovati 17. junija 2014 minuto po polnoči.

21 Gospod B je 17. junija 2014 ob 8.20 po francoskem času pri francoskem sodišču vložil drugi zahtevek za razvezo zakonske zveze. Predložitveno sodišče navaja, da je bila takrat v Združenem kraljestvu ura 7.20 in da ob tej uri ni bilo mogoče vložiti tožbe pri sodiščih Združenega kraljestva.

- 22 Gospod B je 9. oktobra 2014 predložitveno sodišče pozval, naj se zadeva izbriše ali pa zahtevek za razvezo zakonske zveze, ki ga je vložila gospa A, zavrže, ker je brez dvoma in brez možnosti ugovaranja ugotovljena pristojnost francoskega sodišča v smislu člena 19(3) Uredbe št. 2201/2003.
- 23 Predložitveno sodišče meni, da je gospod B s tem, da je pri francoskem sodišču vložil zahtevke za razvezo zakonske zveze, želel gospe A onemogočiti, da bi sprožila postopek za razvezo zakonske zveze v Združenem kraljestvu. Tako se pred vložitvijo zahtevka za razvezo zakonske zveze ni odrekel zahtevku za prenehanje življenjske skupnosti, da bi se izognil položaju, ko bi v vmesnem času med postopkoma glede teh zahtevkov gospa A lahko veljavno vložila zahtevek za razvezo zakonske zveze v Združenem kraljestvu in pridobila odločbo sodišča te države članice, ki bi se nanašala na vsa vprašanja v zvezi z razvezo zakonske zveze, zlasti na premoženjskem področju. Po mnenju predložitvenega sodišča je gospod B v nasprotju z namenom zakonodajalca Evropske unije z izbiro postopka zlorabil pravice, ki jih ima na podlagi člena 19 Uredbe št. 2201/2003.
- 24 Predložitveno sodišče ugotavlja, da gospod B v postopku za prenehanje življenjske skupnosti ni podal nobenega predloga, in se v teh okoliščinah sprašuje, ali je treba šteti, da je bila pristojnost francoskega sodišča „ugotovljena“ v smislu člena 19(1) in (3) navedene uredbe.
- 25 V teh okoliščinah je High Court of Justice (England & Wales) (višje sodišče (Anglija in Wales), družinski oddelek) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašnji:
- „1. Kaj pomeni v smislu člena 19(1) in (3) Uredbe št. 2201/2003 izraz ‚ugotovljena‘ v okoliščinah, v katerih:
- a) je tožeča stranka v postopku pred sodiščem, ki je prvo začelo postopek (v nadaljevanju: prvi postopek), po prvem naroku praktično popolnoma nedejavna, razen da izbere prvo sodišče, ter zlasti ne vloži predloga (*assignation*) v okviru roka za vložitev tožbe (*requête*), zaradi česar se prvi postopek v skladu z lokalnim (francoskim) pravom, ki velja za prvi postopek, ustavi s potekom časa, namreč 30 mesecev po prvem spravnem naroku;
  - b) je prvi postopek, kot je navedeno zgoraj, ustavljen zelo hitro (tri dni) po tem, ko se začne postopek pred drugim sodiščem v Združenem kraljestvu (v nadaljevanju: drugi postopek), zaradi česar v Franciji ni izdana sodba in ni nevarnosti za nezdružljivi sodbi v prvem in drugem postopku; ter
  - c) bi zaradi časovnega pasu Združenega kraljestva tožeča stranka iz prvega postopka po ustavitvi prvega postopka lahko kadar koli sprožila postopek za razvezo zakonske zveze v Franciji, preden bi lahko tožeča stranka [v drugem postopku] sprožila postopek za razvezo zakonske zveze v Združenem kraljestvu?
2. Natančneje, ali izraz ‚ugotovljena‘ pomeni, da mora biti tožeča stranka iz prvega postopka dejavna, tako da se ta postopek nadaljuje s potrebno skrbnostjo in dovolj hitro za rešitev spora (bodisi na sodišču bodisi sporazumno), ali pa, ko je bila enkrat zagotovljena pristojnost na podlagi členov 3 in 19(1) [Uredbe št. 2201/2003], ni več potrebna nikakršna dejavnost tožeče stranke iz prvega postopka za dokončanje prvega postopka in si ta tako svobodno zagotovi ustavitev drugega postopka in zastoj v celotnem sporu?“

Vprašanja za predhodno odločanje

- 26 Predložitveno sodišče z vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba v zvezi s postopkom za prenehanje življenjske skupnosti in postopkom za razvezo zakonske zveze, ki potekata glede istih oseb pred sodišči dveh držav članic, člen 19(1) in (3) Uredbe št. 2201/2003 razlagati tako, da je treba v položaju, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, v katerem se je

postopek pred sodiščem, ki je prvo začelo postopek v prvi državi članici, ustavil po tem, ko je drugo sodišče v drugi državi članici začelo postopek, šteti, da pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek, ni ugotovljena. Predložitveno sodišče zlasti sprašuje, ali so za odgovor na to vprašanje upoštevni okoliščina, da je do navedene ustavitve postopka prišlo tik pred začetkom tretjega postopka pred sodiščem prve države članice, ravnanje tožeče stranke v prvem postopku, to je zlasti pomanjkanje skrbnosti, in obstoj časovne razlike med zadevnima državama članicama, ki omogoča sprožitev postopka pred sodiščem v prvi državi članici pred sprožitvijo postopka pred sodiščem v drugi državi članici.

- 27 Najprej je treba ugotoviti, da je besedilo člena 19 Uredbe št. 2201/2003 oblikovano tako, da vsebuje izraze, ki so podobni izrazom v besedilu člena 27 Uredbe št. 44/2001, ki je nadomestil člen 21 Bruseljske konvencije, in da je z njim uveden mehanizem, ki je podoben tistemu, ki je določen v zadnjenavedenih členih za primere litispendence. Zato je treba upoštevati ugotovitve Sodišča glede zadnjenavedenih členov.
- 28 V zvezi s tem je treba navesti, da je treba tako kot pri členu 27 Uredbe št. 44/2001 in členu 21 Bruseljske konvencije pojem „ugotovljena pristojnost“ iz člena 19 Uredbe št. 2201/2003 razlagati samostojno, pri tem pa upoštevati strukturo in cilj akta, v katerem je uporabljen (glej v tem smislu sodbo Shearson Lehman Hutton, C-89/91, EU:C:1993:15, točka 13, in Cartier parfums-lunettes in Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, točka 32).
- 29 Glede cilja pravil o litispendenci, ki so določena v členu 19 Uredbe št. 2201/2003, je treba navesti, da je namen teh pravil izognitev obstoju vzporednih postopkov pred sodišči različnih držav članic in nezdržljivih odločb, ki bi bile v teh postopkih lahko sprejete (glej sodbo Purrucker, C-296/10, EU:C:2010:665, točka 64). Zakonodajalec Unije je zato želel uvesti jasen in učinkovit mehanizem za reševanje primerov litispendence (glej po analogiji v zvezi z Uredbo št. 44/2001 sodbo Cartier parfums-lunettes in Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, točka 40).
- 30 Kot izhaja iz besednih zvez „sodišče, ki je prvo začelo postopek“ in „sodišče, ki je drugo začelo postopek“ iz člena 19(1) in (3) Uredbe št. 2201/2003, ta mehanizem temelji na kronološkem zaporedju, v katerem sta sodišči začeli postopek.
- 31 Za določitev trenutka, ko se šteje, da je sodišče začelo postopek, in s tem za ugotovitev, katero sodišče je prvo začelo postopek, je treba uporabiti člen 16 navedene uredbe, ki je naslovljen „Začetek postopka“.
- 32 V skladu z navedenim členom 16 se šteje, da je sodišče začelo postopek, – glede na možnost, ki je bila izbrana v nacionalnem pravu, ki se uporabi – v trenutku, ko je pisanje o začetku postopka ali enakovredno pisanje vloženo na sodišču, ali, če je treba vročiti pisanje še pred vložitvijo na sodišče, v trenutku, ko ga prejme pristojni organ. Vendar se šteje, da je sodišče začelo postopek le pod pogojem, da vlagatelj kasneje ni opustil dejanj, ki bi jih moral opraviti – v prvi možnosti – v zvezi z vročitvijo pisanja nasprotni stranki ali – v drugi možnosti – v zvezi z vložitvijo pisanja na sodišče.
- 33 Da bi se lahko v nadaljevanju ugotovilo, ali je podan položaj litispendence, iz besedila člena 19(1) Uredbe št. 2201/2003 izhaja, da se v nasprotju s pravili iz člena 27(1) Uredbe št. 44/2001, ki se uporablja za civilne in gospodarske zadeve, v zadevah, ki se nanašajo na zakonske spore, ne zahteva istovetnosti vzroka in predmeta zahtevkov, ki so vloženi pri sodiščih različnih držav članic. Kot je navedel generalni pravobranilec v točki 76 sklepnih predlogov, čeprav je pomembno, da se zahtevka nanašata na isto osebo, pa imata lahko različen predmet, če se le nanašata na prenehanje življenjske skupnosti, razvezo zakonske zveze ali na razveljavitev zakonske zveze. To razlago potrjuje primerjava med odstavkoma 1 in 2 člena 19 Uredbe št. 2201/2003, na podlagi katere je razvidno, da le odstavek 2, ki se nanaša na tožbe v zvezi s starševsko odgovornostjo, pogojuje uporabo tega odstavka z istovetnostjo predmeta in vzroka vloženi tožb. Zato je položaj litispendence lahko podan, če sodišči

različnih držav članic začneta postopek, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, in sicer prvo sodišče postopek za prenehanje življenjske skupnosti, drugo pa postopek za razvezo zakonske zveze, ali pa če je pri obeh sodiščih vložena tožba za razvezo zakonske zveze.

- 34 V skladu s členom 19(1) navedene uredbe v takih okoliščinah in v primeru istovetnosti strank sodišče, ki je drugo začelo postopek, po uradni dolžnosti prekine svoj postopek, vse dokler se ne ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek. V zvezi s tem je treba šteti, da razlaga člena 27 Uredbe št. 44/2001, ki jo je podalo Sodišče, velja tudi za člen 19(1) Uredbe št. 2201/2003. Da bi bila pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek, ugotovljena v smislu člena 19(1) te uredbe, tako zadostuje, da se sodišče, ki je prvo začelo postopek, ni po uradni dolžnosti izreklo za nepristojno in da nobena od strank ni izpodbijala pristojnosti pred trenutkom ali ob trenutku, ko je bilo predloženo stališče, za katerega se v skladu z nacionalnim pravom šteje, da gre za prvi odgovor na tožbo v zvezi z utemeljenostjo zahtevka, ki je bil predložen v odločanje temu sodišču (glej po analogiji sodbo Cartier parfums-lunettes in Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, točka 44).
- 35 Če se šteje, da je ta pristojnost ugotovljena glede na pravila iz člena 3 Uredbe št. 2201/2003, se sodišče, ki je drugo začelo postopek, v skladu s členom 19(3) te uredbe izreče za nepristojno v korist prvega sodišča.
- 36 V obravnavanem primeru iz sklepa o neuspelem poskusu sprave, ki ga je oddelek za družinske zadeve tribunal de grande instance de Nanterre sprejel 15. decembra 2011 v okviru prvega postopka, to je postopka za prenehanje življenjske skupnosti, ki ga je vložil gospod B 30. marca 2011, izhaja, da pristojnost tega sodišča in pravilnost sprožitve postopka nista bili izpodbijani.
- 37 Vendar je za obstoj položaja litispence potrebno, da postopka, ki potekata med istima strankama in ki se nanašata na razvezo zakonske zveze, prenehanje življenjske skupnosti ali na razveljavitev zakonske zveze, vzporedno potekata pred sodišči različnih držav članic. Če sta bila postopka sprožena pred sodišči različnih držav članic, je v primeru ustavitve enega od teh postopkov nevarnost sprejetja nasprotujočih si odločb in s tem položaja litispence v smislu člena 19 Uredbe št. 2201/2003 odpravljena. Iz tega izhaja, da tudi če je bila pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek, ugotovljena med prvim postopkom, položaj litispence ni več podan in zato ta pristojnost ni ugotovljena.
- 38 Tak je položaj po ustavitvi postopka pred sodiščem, ki je prvo začelo postopek. V tem primeru sodišče, ki je drugo začelo postopek, postane z dnem navedene ustavitve postopka sodišče, ki je prvo začelo postopek.
- 39 Zdi se, da se zadeva iz postopka v glavni stvari nanaša na tak položaj.
- 40 Zahtevak za prenehanje življenjske skupnosti je že bil vložen pri oddelku za družinske zadeve tribunal de grande instance de Nanterre, ko je sodišče v Združenem kraljestvu 13. junija 2014 začelo postopek za razvezo zakonske zveze, zaradi česar je nastal položaj litispence do 16. junija 2014 ob polnoči. Po preteku tega datuma, to je 17. junija 2014 ob 0 uri, ker se je postopek pred francoskim sodiščem, ki je prvo začelo postopek, ustavil, ker so določbe iz sklepa o neuspelem poskusu sprave, ki ga je to sodišče sprejelo, prenehale veljati, je le sodišče Združenega kraljestva, ki je začelo postopek 13. junija 2014, nadaljevalo z vodenjem postopka glede spora, ki spada na eno od področij iz člena 19(1) Uredbe št. 2201/2003. Uvedba postopka za razvezo zakonske zveze pred francoskim sodiščem 17. junija 2014 je kasnejša kot uvedba postopka pred sodiščem Združenega kraljestva. Ob upoštevanju kronoloških pravil, določenih v tej uredbi, je treba ugotoviti, da je to zaporedje dogodkov povzročilo, da je navedeno sodišče Združenega kraljestva – ob upoštevanju pravilnosti sprožitve postopka glede na pravila iz člena 16 navedene uredbe – postalo sodišče, ki je prvo začelo postopek.

- 41 Pojasniti je treba, da okoliščina, da je na dan, ko je sodišče Združenega kraljestva začelo postopek, to je 13. junija 2014, že obstajal drug postopek pred francoskim sodiščem, nikakor ne preprečuje tega, da je sodišče Združenega kraljestva lahko veljavno začelo postopek glede na pravila iz člena 16 iste uredbe.
- 42 Zato v položaju, kakršen je opisan v točki 40 te sodbe, v katerem se je postopek za prenehanje življenjske skupnosti pred francoskim sodiščem ustavil zaradi izteka zakonskih rokov, merila za litispendenco niso več izpolnjena od trenutka te ustavitve, zato je treba šteti, da pristojnost tega sodišča ni ugotovljena.
- 43 Iz zgoraj navedenega je razvidno, da ravnanje vlagatelja zahtevka v prvem postopku, zlasti njegovo pomanjkanje skrbnosti, ni upoštevno pri ugotovitvi, ali je pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek, ugotovljena.
- 44 V zvezi s časovno razliko med zadevnima državama članicama, ki naj bi omogočala vložitev zahtevka v Franciji, preden bi ga bilo mogoče vložiti v Združenem kraljestvu, in zaradi katere bi lahko bile nekatere tožeče stranke, kot je gospa A, v manj ugodnem položaju, je treba ugotoviti, da ne le, da se zdi, da ta časovna razlika ne ovira take tožeče stranke v zadevi, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ampak tudi da nikakor ne preprečuje uporabe pravil o litispendenci, ki so navedena v členu 19 Uredbe št. 2201/2003, ki v povezavi s pravili iz člena 16 te uredbe temeljijo na kronološki prednosti.
- 45 Iz vseh zgoraj navedenih ugotovitev je razvidno, da je treba na postavljeni vprašanji odgovoriti, da je treba v zvezi s postopkom za prenehanje življenjske skupnosti in postopkom za razvezo zakonske zveze, ki sta se začela med istima strankama pred sodišči dveh držav članic, člen 19(1) in (3) Uredbe št. 2201/2003 razlagati tako, da v položaju, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, v katerem se je postopek pred sodiščem, ki je prvo začelo postopek v prvi državi članici, ustavil po tem, ko je drugo sodišče v drugi državi članici začelo postopek, merila za litispendenco niso več izpolnjena in da je zato treba šteti, da pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek, ni ugotovljena.
- 46 Okoliščina, da je do navedene ustavitve postopka prišlo tik pred začetkom tretjega postopka pred sodiščem prve države članice, ni upoštevna.
- 47 Ravnanje tožeče stranke v prvem postopku, zlasti njeno pomanjkanje skrbnosti, in obstoj časovne razlike med zadevnima državama članicama, ki naj bi omogočala, da se sproži postopek pri sodišču prve države pred sprožitvijo postopka pri sodiščih druge države članice, prav tako nista upoštevna.

Stroški

- 48 Ker je ta postopek za stranki v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

V zvezi s postopkom za prenehanje življenjske skupnosti in postopkom za razvezo zakonske zveze, ki sta se začela med istima strankama pred sodišči dveh držav članic, je treba člen 19(1) in (3) Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 razlagati tako, da v položaju, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, v katerem se je postopek pred sodiščem, ki je prvo začelo postopek v prvi državi članici, ustavil po tem, ko je drugo sodišče v drugi državi članici začelo postopek, merila za litispendenco niso več izpolnjena in da je zato treba šteti, da pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek, ni ugotovljena.

Podpisi